

Izložba FRLJANJE JEZIKOM

30.01 – 31.03.2023.

Remont galerija

Umetnici:

Dina Belančić, Sonja Blagojević, Goran Dimić, Šejma Fere, Borjan Grujić, Lamija Halilagić, Aleksandar Jestrović Jamesdin, Isidora Lazić, Nevena Ostojić, Nikola Radosavljević, Jelena Radović, Milica Rakić, Miloš Stošić, Sonja Šurbatović, Marko Ubović, Milena Zović

Izložba Frljanje jezikom je tematski usmerena na jezik, terminologiju, funkcije teksta, komunikaciju u oblasti (lokalne) savremene umetnosti i. Obuhvata radove petnaest autora koji su odabrani putem otvorenog konkursa. Radovi su realizovani u različitim medijima i svi apostrofiraju i problematizuju neki od specifičnih aspekata ove teme, koja će tokom dva meseca trajanja izložbe biti tretirana i kroz posebno organizovane javne događaje. „Frljanje jezikom“ je zamišljen kao program otvorene forme koji stimuliše i poziva na progovore i razgovore o neudobnostima i neadekvatnostima jezika i komunikacije, koji će omogućiti povezivanje inicijativa sa istim namerama i tokom kog će biti prikupljeni materijali i smernice za buduće korekcije i inovacije. Zbog veze jezika, percepcije i mišljenja, razmatranje mogućnosti i načina „osobađanja jezika“ je zabavan, inspirativan, kreativan i mentalno oslobađajući poduhvat na koji pozivamo i kolege i publiku.

U jezik kojim govorimo o, i koji koristimo za čitanje savremene umetnosti se u poslednjih par decenija (tokom procesa globalizacije i brzih smena trendova...) ulilo dosta terminologije koja unosi zbrku i pravi štetu unutar polja. Nekritički je usvojena rogozatna i kruta terminologija projektnog menadžmenta, sadržaje često usmeravaju i određuju sezonski favorizovane ključne reči (kao instrukcije iz 'centra'), a termini se preuzimaju iz stranih jezika automatizovano, bez prevoda i promišljanja o obimu i granicama značenja i primenljivosti na lokalne i endemične fenomene. Mnogi termini se koriste 'otprilike', za mnoge nije jasno da li su sinonimi i po čemu se do kraja razlikuju, a mnogi i nedostaju. Ako ne pravimo napor da se nedostajući termini nađu znači da ne pravimo napor ni da uočimo, razumemo, definišemo i na kraju, damo značaj pojavama koje su autentične, posebne, kvalitetne i proistekle iz lokalnog konteksta koji reflektuju (van, tj paralelno sa popularnim, globalnim tokovima umetnosti). Popularni tokovi podrazumevaju da postoje centri (gde se formiraju glavni, uspešni modeli umetničkih izraza) i periferije dešavanja u kojima se popularni modeli vide kao reference i predlošci. Ta situacija se reflektuje i na jezik. U odnosu na dešavanja u centru se formiraju dominirajući termini i izrazi koji funkcionišu kao fascikle, koje nas upućuju na to da u odnosu na njih uočavamo i po njima razvrstavamo ili odbacujemo sve pojave. Takav jezik ne vrednuje diverzitet, nije dovoljno fleksibilan, kreativan i oslobođen u kretanjima da može da opipa tj. iskustveno 'lizne' pojavu i pokuša da je 'označi', već je samo usmeren na to da je prepozna ili odbaci kao potencijalni sadržaj fascikle.

Tokom ovog programa ćemo u galeriji prikupljati predloge za novi tezaurus srpske savremene umetnosti - primere, primedbe, zapažanja i ideje za buduće definisanje.

Pored terminologije – pojmovnika – tezaurusa zanimljivo je osvrnuti se i na funkcije teksta koji se koristi da se umetnička praksa opiše, prikaže, približi, interpretira, analizira, tumači ili oceni. Gde koju vrstu teksta očekivati? Šta je korisno u tekstu otkriti? Čemu tekst služi? Kome je namenjen? Kada umetnički rad ne postoji bez teksta? Da li je dobro da umetnički rad ne postoji bez teksta? Kada je tekst u službi namene a kada je slobodan? Čemu služe katalogi izložbi? Koje sve vrste pristupa i pratećih tekstova postoje? Kako se obraćati publici koju tek treba zainteresovati? Kako svojim pristupom ne smetati i ne biti suvišan onima koji su već zainteresovani? Kako se ne nametati? Kako i koliko prevoditi stručno izražavanje u obraćanju publici? Kako na pravi način pomoći - saradivati sa medijima u plasmanu informacija o umetnosti? Kako se sažeti za društvene mreže? Kako pomoći onima koji istražuju? Kad napisati teorijsku analizu umetničkog fenomena, a kad pesmu inspirisanu njime?

Ovo je posebno zabavan segment koji intrigira mnoge kolege, ali i publiku i zanimljivo je ukrstiti različita viđenja. O tome ćemo razgovarati posebno. Pripremite svoje primere tekstova i publikacija, uz napomenu da ideja i cilj nisu pojedinačne prozivke i kritike, već konstruktivno preslišavanje i razjašnjavanje. Analize mogu početi od ovog teksta.

Još jedan razlog zbog kog se ove teme pokreću u prostoru galerije namenjene izlaganju savremene umetnosti je ideja da je u konzumaciji konceptualnog dela **čitanje njegovog jezika** podjednako uzbudljivo i korisno kao i sama tema kojom se rad bavi ili poruka koju šalje. U suštini savremenog izraza je dekonstrukcija i rekontekstualizacija fenomena u cilju otkrivanja i građenja novih značenja. Metodologija koju savremena umetnost koristi omogućava slobodno kretanje naizgled fiksnih tačaka, kroz različite kontekste, čime se relaksira očekivano i omogućava novo sagledavanje. Možda zvuči paradoksalno, ali u piku umetničkog aktivizma koji tretira goruće teme čovečanstva najveći benefit za javnost je pre svega, razumevanje slobodne metodologije mišljenja problema (segmenta realnosti) u umetnosti. Jer danas je deficit mišljenja možda primarno goruća tema i preduslov za bilo šta drugo. Konzumeristička udobnost otupljuje i deaktivira kritički aparat i demotiviše bilo kakav pokušaj snalaženja u i demistifikacije medijsko – markentiško – ideološki konstruisane realnosti. Kao suprotan pol i reakcija na neaktivan, pomirljivi rezon konzumerizma javljaju se sve brojnije savremene teorije zavere, koje skepsom nadomešćuju stabilnost pozicije samostalnog, nereaktivnog i slobodnog promišljanja. To može biti i smernica u radu i komunikaciji sa publikom – da se više otkrivaju putanje koncepta i metodologije građenja značenja i da se pored rasvetljavanja i popularizacije tema fokus stavi na načine na koji nam se savremeni umetnički izrazi obraćaju.

Marija Radoš